

A KÚRIA

Kvk.I.38.024/2014/3.szám

A Kúria a ... ügyvéd által képviselt dr. Pásztor Albert kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság 2014. szeptember 30. napján kelt 1367/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme tárgyában megindult nemperes eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 1367/2014. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Kérelmező 2014. szeptember 23-án kifogást nyújtott be a Pest Megyei Területi Választási Bizottsághoz (továbbiakban: TVB) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. §-ára tekintettel választási jogszabály, illetve a választási eljárás alapelveinek megsértése miatt. Előadta, hogy 2014. szeptember 20-án kézbesítették otthoni postaládájába a ... című közéleti hetilap szeptemberi ... különszámát, melyet tudomása szerint a városban ingyenesen minden postaládába eljuttattak. Az újság kiadója a ... székhelyű

A lap címlapján a kérelmező Facebook oldaláról átvett fényképe szerepel, amin az ujjával „hatot” mutat. Ugyanakkor a kép alatt ismeretlen újságírótól származó „6 felessel kezdem ember...” szöveg olvasható.

A lap 3. oldalán a „Pásztor Albert alkalmatlan” című írásban a „Pásztor Albert... csapnivaló politikus” továbbá a „Pásztor Albert alkalmatlan polgármesternek és alkalmatlan politikusnak” szövegen túl még szerepel az is, hogy: „Pásztor Albert ezzel a nyilatkozatával tehát újra magára húzott valami rendkívül negatívát, mert egy alkoholbeteg nem a legalkalmasabb polgármester”.

Az újság 4. oldalán ugyancsak a Facebook-ról átvett fotó látható, melyen a kérelmező jótekonysági célzattal leönti magát egy vödör jeges vízzel. A kép alatt a „Pásztor kapitány megint elázott” felirat olvasható, valamint alább egy, a kérelmező nevét is feltüntető barackpálinkás üveget ábrázoló kép van.

Kérelmező bizonyítékként csatolta a ... említett lapszámát.

Álláspontja szerint az újságban lévő valótlanságokat tartalmazó, illetve megtévesztésre alkalmas, valósnak feltüntetett hamis hírek és tények állításával az önkormányzati választáson a ... szavazókat a kérelmező, mint polgármesterjelölt ellen kívánják befolyásolni, és ezzel egyben a választás menetét is, ami sérti a választás tisztaságát, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. Az összemontírozott fényképeken olyan személyekkel ábrázolják, akikkel nem is találkozott, az óriásplakátját is megváltoztatták, a képmása lealacsonyító, dehumanizáló, az emberi

Kvk.I.38.024/2014/3.szám

méltóságot sértő módon jelent meg. A cikkek és a fotók azt sugallják, hogy alkoholista, továbbá alkalmatlan a közéleti tevékenységre. Állítása alátámasztására hivatkozott a Kúriának a Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban: NVB) 942/2014. számú határozatát helybenhagyó Kvk.III.37.451/2014/2. számú végzésére. Ugyanakkor a hivatkozott lapszám a Fidesz-KDNP polgármesterjelöltjét kizárólag pozitív összefüggésben népszerűsíti, amivel sérült a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség is.

A TVB a kifogást illetékessége hiánya miatt áttette a Fővárosi Választási Bizottsághoz (továbbiakban: FVB), amely 215/2014. (IX.26.) számú határozatával elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a kiadványban szereplő sérelmezett állítások valóságtartalmának vizsgálata nem tartozik a hatáskörébe, nem választási ügyről és nem választási jogszabály megsértéséről van szó, nem egy meghatározott jelölő szervezet kiadványa, ezért az nem minősül kampányeszköznek, a kérelmező más jogi fórumokhoz fordulhat.

Kérelmező fellebbezésében vitatta az FVB hatáskörének hiányát, részletesen kifejtette, hogy a Ve. alkalmazási körében mi minősül kampányeszköznek és kampánytevékenységnek, és kérte - az abban foglaltak tartalmának megismétlésével - a kifogása érdemi elbírálását.

Az NVB 1367/2014. számú határozatával az indokolás módosítása mellett az elsőfokú döntést helybenhagyta. Kifejtette, hogy az FVB lényegében érdemi vizsgálat nélkül utasította el a kifogást, amit a határozat rendelkező részében is így kellett volna megjeleníteni. Ugyanakkor tévesen hivatkozott a hatásköre hiányára, mert jelen jogvitában megjelenő újság kampányeszköznek minősült, a folytatott tevékenység pedig kampánytevékenységnek, hiszen a választói akarat befolyásolását célozta. Ennél fogva az NVB a kérelmező kifogását érdemben vizsgálta és bírálta el.

Hivatkozott a Kúria Kvk.IV.37.488/2014/3. és a Kvk.IV.37.184/2014. számú döntésében foglaltakra, mely az Alkotmánybíróság gyakorlatával összhangban a választási kampányt a véleménynyilvánítás szabadsága megnyilvánulási formájának tekintette, és hangsúlyozta, hogy kampányidőszakban különösen fontos a véleményszabadság érvényesülése. A Ve-ben foglalt alapelvi előírások sérelmét az sem meríti ki, ha az egyik párt kampányfogásai szélsőséges megnyilvánulást váltanak ki az ellenoldalon álló pártból.

Az ún. negatív kampány is a választási kampány része, azt jelenti, hogy megengedett a konkurens jelöltek képességei, programja hibáinak felsorolása, felnagyítása, karikírozása a kampányt folytató előnyeinek hangsúlyozása mellett. Lényeges azonban elkülöníteni azt, hogy a választási kampányban az egymás irányába megjelenő kritikai megnyilvánulások véleményt közölnek vagy tényt állítanak. Míg a vélemény - legyen az akár szélsőséges, vagy egyesek

Kvk.I.38.024/2014/3.szám

számára bántó - önmagában nem vezethet a választási jogszabályok megsértéséhez, a valótlan tartalmú tényállítások azonban alkalmasak a választópolgárok megtévesztésére.

A választási alapelvek, így az esélyegyenlőség a jelöltek és jelölő szervezetek között, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelv sérelme akkor állapítható meg, ha a választásban érintett résztvevők a választással kapcsolatos jogukat - ezek között a kampánytevékenység folytatásának jogát - bizonyítottan oly módon gyakorolják, hogy egyes tények elhallgatásával, vagy elferdítésével megkísérik a választókat megtéveszteni és ezáltal politikai ellenfeleik választási esélyeit csökkenteni.

Ezt követően az NVB megállapította, hogy a ... kiadvány kifogással érintett számában a kérelmezővel kapcsolatban megjelent írások helyenként élesen megfogalmazott, szélsőséges megnyilvánulásokat tartalmaznak, melyekből adott esetben rá nézve negatív következtetések vonhatók le. A kiadványban megjelenő hivatkozott képek szintén a jelölttel kapcsolatos negatív véleményt és értékítéletet kifejező elemek. Ezek a véleménynyilvánítás kategóriájába tartozó megnyilvánulások, melyek a negatív kampány eszközeinek minősülnek. Rögzítette azt is, hogy a kérelmező a kiadványban foglalt, álláspontja szerint hamis és valótlan állításokat semmilyen módon nem cáfolta. A valótlanságok mibenlétét nem fejtette ki, azokra érdemben nem reagált, kifogásában maga is azt írja „a cikkek és a fotók azt sugallják (...)”.

Az NVB álláspontja szerint az újságban foglaltak a kifejtettek okán nem sértik a kérelmező emberi méltóságát, nem dehumanizálják. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek (Abh2., ABH 1994, 219, 228.).

Kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmében az NVB határozatának megváltoztatását, a kifogásban foglalt jogszabálysértés megállapítását, valamint ... további jogszabálysértéstől eltiltását és vele szemben bírság kiszabását kérte, figyelemmel a Ve. 219. § (1) bekezdés, 221. § - 223. §, és 307/P. §-aira.

Álláspontja szerint hibásan minősítette az NVB az újságban megjelent kritikai megnyilvánulásokat véleményközlésnek, azok ugyanis valótlan tartalmú tényállítások voltak, melyek alkalmasak a választópolgárok megtévesztésére. Ennek alátámasztására hivatkozott a Kúria Kvk.III.37.380/2014/3., és Kvk.III.37.451/2014/2. számú végzéseire. Továbbá idézett az Alkotmánybíróság 36/1994.(VI.24.) AB határozatából és az Alaptörvény IX. cikkéből, melyek arra mutatnak rá, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága sem korlátlan, mivel

Kvk.I.38.024/2014/3.szám

figyelemmel kell lenni mások emberi méltóságára is.

Ismételten részletesen sorra vette a kifogásolt állításokat, egyes kérelmi elemeknél - „új tényként” hivatkozva - feltüntette az információ eredeti forrását, illetve az újságban leírtak cáfolatát, megjegyezve, hogy egyébiránt a nemleges tények bizonyítása nem a kérelmező feladata. Ezáltal sérült a Ve. 43. § (4) bekezdése és a PK.14. állásfoglalás is. A véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatban „analógia alapján” hivatkozott az Alkotmánybíróság 3122/2014. (IV.24.) AB határozatára, melyben az AB arra mutatott rá, hogy az emberi méltóságnak még a közszereplők esetén is van egy olyan lényegi érinthetetlen magja, amit sért, ha a választási ügyben szereplőket állatokként ábrázolják. Ennél fogva kérelmező nézete szerint a Ve. 208. § alapján alkalmazandó Ptk-ban nevesített személyhez fűződő jogoknak a választási eljárásban is érvényesülniük kell. Ezáltal jelen ügyben sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőség és az e) pont szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás választási alapelve.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ve. 223. § (3) bekezdése szerint fellebbezést és bírósági felülvizsgálati kérelmet jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani. Jelen eljárásban a kérelmező jogszabálysértésre is és téves mérlegelésre is hivatkozott.

A Kúria rögzíti, hogy az eljárásban előtárt adatok és bizonyítékok alapján a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból az NVB határozata nem jogszabálysértő, illetve nem állapítható meg helytelen mérlegelés sem. Jelen esetben az a sajátos helyzet állt elő, hogy az NVB bírálta el érdemben elsőként a jogorvoslati kérelmet (lényegében a kifogást és a fellebbezést egyszerre), hiszen az FVB hatásköre hiányát állapította meg. A kifogásban és fellebbezésben foglaltakhoz képest - melyre a kérelmező is visszautalt -, a felülvizsgálati kérelem - főleg a jogi érvelést tekintve - részletesebben indokolt, de nívumnak minősülő új tartalmi elemet nem hozott fel.

A Kúria rögzíti, hogy a vitatott tartalmú sajtótermék egy kifejezetten a választási kampányra tekintettel megjelentetett különszám, lényegében egész terjedelmében erről szól. A benne foglalt tartalom - ahogy arra a kérelmező is utalt - nagyrészt más forrásból átvett anyagok (internetes weblapok, facebook oldalak, interjúk) összeszerkesztése. A kérelmező ebből emelt ki részeket, szöveges és képi megjelenítést egyaránt, melyek álláspontja szerint sértő és valótlan tényállítások, a választás befolyásolására alkalmasak.

Osztja a Kúria az NVB azon indokolását, hogy választási kampányban a politikai pályára készülő jelölt politikai alkalmasságát érő kritikák általában és önmagukban is a véleménynyilvánítás körébe tartoznak, még akkor is, ha azok élesen megfogalmazott megnyilvánulások. Ehhez képest az ügyben további jelentőséggel bír,

Kvk.I.38.024/2014/3.szám

hogy a kifogásolt írások, képek egy hosszú újságcikk, illetve egy komplett lapszám szövegkörnyezetébe ágyazva jelennek meg, továbbá a kifogásolt képekhez is tartozik valamilyen szövegösszefüggés. Márpedig a kérelmező által sérelmezett kiemelt szövegrészek, illetve fotók a szövegkörnyezetükbe visszahelyezve és azzal együtt értelmezve a véleménynyilvánítás minősítést támasztják alá.

Más információforrásból átvett vélemények összefoglalása, a kérelmezővel készült interjúkhoz fűzött újságírói vélemények megfogalmazása, illetve az újság által sem vitatottan összemontírozott képek a mellé tett szöveggel nem valósítanak meg olyan konkrét a választók megtévesztésére alkalmas, a jelölt politikai és emberi tulajdonságaira vonatkozó közvetlen és egzakt tényállításokat, mely a sommás választási jogorvoslati eljárás keretében vizsgálandó, értékelendő lenne. A kifogásában a kérelmező maga is úgy fogalmazott, hogy a sérelmezett megnyilatkozások vele szemben negatív értékítéletet sugallnak, amit az NVB is értékelési körbe vont, alappal megállapítva, hogy az nem éri el a tényállítás szintjét.

Összességében a Kúria megállapította, hogy a vitatott kitételek szövegkörnyezetével történő együtt értelmezése azt eredményezi, hogy a kiemelt esetek egyikét, még az alkoholfogyasztással kapcsolatosat sem lehet kategorikus és közvetlen ténymegállapításnak tekinteni. Ily módon nem lehet az NVB határozatának mérlegelését tévesnek minősíteni, nem állapítható meg iratellenesség, kirívó okszerűtlenség, logikátlan érvelés a határozat indokolásából.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján az NVB határozatát helybenhagyta.

A Kúria a közigazgatási nemperes eljárás illetékének mértékét az 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése alapján állapította meg, melynek viselésére a kérelmezőt kötelezte a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

A Kúria határozata ellen a további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése kizárja.

Budapest, 2014. október 6.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró